

Správy	2
Rozhlas, Rádio Košice, 5. 5. 2022, 7:00	
Deň Európy 2022: pripomeňte si a oslávte narodeniny Európskej únie spoločne v Košiciach a Bratislave	3
Online, europskenoviny.sk, 5. 5. 2022, 9:28	
Univeritný EKO týždeň je ďalšou z aktivít na zabezpečenie zelenej udržateľnosti na košickej UPJŠ	11
Online, slovenskyreporter.sk, 5. 5. 2022, 10:48	
Školský týždeň: Prvá časť plánu obnovy je hotová, niektoré vysoké školy sa možno spoja	14
Online, dennikn.sk, 5. 5. 2022, 17:05	

Správy [↗](#)

📅 5. 5. 2022, 7:00, Zdroj: **Rádio Košice**, Stanica: **Slovenské stanice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

[strojový prepis] ... *nárast poplatkov za ubytovanie. O zmenách v študentskom domove **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** viac. Laura Holanová od septembra akademického roka 2022/2023 môžu študenti ÚPN v Košiciach očakávať 10 až 15 percentné zvýšenie cien za ubytovanie študentských domovoch z dôvodu postupnej rekonštrukcie internátov a skvalitňovania ubytovania. Podobný osud...*

Deň Európy 2022: pripomeňte si a oslávte narodeniny Európskej únie spoločne v Košiciach a Bratislave [📄](#)

📅 5. 5. 2022, 9:28, Zdroj: europskenoviny.sk [🔗](#), Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 1 279 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 102 Eur

tweet

Kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku a Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, v spolupráci s mestom Košice, tento rok opäť pripravujú oslavu narodenín Európskej únie – Deň Európy, ktorý sa uskutoční 6. mája. Oslavy sa tento rok do Košíc opäť vracajú naživo a v novom formáte.

Narodeninami Európskej únie si pripomíname podpis Deklarácie Roberta Schumana, ktorá spustila modernú európsku integráciu. V Európe oslavujeme spoločné narodeniny 9. mája. Na Slovensku s oslavami začneme už v piatok 6. mája 2022 v Košiciach, pokračovať budeme v pondelok 9. mája v Bratislave.

Tvoríme budúcnosť spoločne

„Európska únia je unikátny mierový a demokratický projekt, a nemá vo svete obdobu. Súčasný dianie nám navyše ukazuje, že mierový odkaz je aktuálny aj po vyše 70 rokoch od Schumanovej myšlienky. A nie je, bohužiaľ, samozrejmosťou. Želáme si, aby tohtoročný Deň Európy bol o pripomenutí si hodnôt, ktoré nám EÚ garantuje a uvedomení si toho, čo pre nás znamená v ťažkých časoch. Zároveň však aj o zamyslení sa nad tým, akú Európu chceme a čo môžeme pre jej budúcnosť urobiť spoločne. 9. mája sa totiž zavŕši aj ročná diskusia európskych občanov o budúcej podobe Únie. Aj preto je hlavným sloganom tohtoročného Dňa Európy v Košiciach – ‘Tvoríme budúcnosť spoločne’. Odkazuje na potrebu jednotnej Európy a tiež širokej občianskej angažovanosti v dnešnom zložitom období,“ povedal vedúci Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku Robert Sermek.

„9. máj je oslavou veľkého európskeho projektu – Európskej únie. Je to oslava mieru, demokracie, slobody a spolupráce v Európe. Pred vyše 70 rokmi neboli tieto hodnoty v európskom priestore vôbec samozrejmosťou. Vojny, konflikty a vzájomné súťaženie nedávali Európanom pokojne spávať mnohé stáročia. A dnes, nám aktuálne dianie opäť ukazuje, že naše spoločné európske úsilie sa nesmie skončiť. Je vzácne a krehké. Zároveň je veľmi povzbudzujúce, že vieme držať spolu a bojovať za spoločné hodnoty a princípy aj v týchto dňoch vojnovnej drámy odohrávajúcej sa na hraniciach Európskej únie. Oslávme preto dnes spoločne 9. máj ako Deň mierovej spolupráce a solidárnej Európy,“ uviedol Vladimír Šucha, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.

„Sme radi, že sa Deň Európy po minuloročnej pandemickej prestávke opäť vracia do košických ulíc. Dúfame, že narodeniny EÚ spolu s bohatým sprievodným programom prilákajú do centra nášho krásneho mesta po celý piatok čo najviac Košičanov. Tí môžu napríklad naživo spoznať viacerých našich zástupcov v Európskom parlamente alebo dozvedieť sa o fungovaní európskych inštitúcií. Aj v tomto náročnom období vyvíja EÚ viaceré prospešné aktivity, o ktorých mnohí ľudia ani nevedia. Takouto formou si môžu zlepšiť svoj prehľad a možno toto poznanie spôsobí, že sa i v Košiciach zvýši účasť pri najbližších eurovoľbách,“ uviedol primátor mesta Košice Jaroslav Polaček.

Deň Európy v Košiciach

Deň Európy sa po dvoch rokoch pandémie opäť vracia do ulíc Košíc, celodenný program sa presúva z tradičného miesta osláv Hlavnej ulice k príjemnému prostrediu Kina Úsmev.

Rok 2022 je taktiež Európskym rokom mládeže a našim programom sa chceme prihovárať najmä mladým ľuďom, ktorí sú hlavným stavebným kameňom našej spoločnej európskej budúcnosti.

„Európska dedinka“, diskusie, súťaže aj koncert

Program košického dňa Európy odštartujeme v piatok 6. mája o 10.00 hod. a účastníci podujatia sa môžu tešiť na rôznorodý program plný zaujímavých tém, ktorým bude počas celého dňa sprevádzať známy moderátor Jano Gordulič.

Hostia môžu počas celého dňa navštíviť Európsku dedinku pred Kinom Úsmev. Okrem zaujímavých informácií o aktivitách Európskeho parlamentu, Európskej komisie a partnerských organizácií sa budú môcť zapojiť do rôznych súťaží a kvízov o pekné ceny.

O Budúcnosti Európy, aj o tom ako ju ovplyvní vojna na Ukrajine, budete môcť diskutovať s europoslancami Ivanom Štefancom a Miriam Lexmann, štátnym tajomníkom MZVaEZ SR Martinom Klusom a vedúcim Katedry politológie FF **UPJŠ** Gabrielom Eštokom (od 15:30 do 16:30).

Tešiť sa môžete aj na Kávu s Európskym parlamentom – teda osobne sa stretnúť a porozprávať s poslancami Európskeho parlamentu a ďalšími zaujímavými hosťami (od 11:00 do 17:00). Jedným z hlavných bodov programu bude koncert kapely Komajota, ktorý bude tento rok špeciálne venovaný všetkým dobrovoľníkom (o 17:00)

Večer si hostia budú môcť v Kine Úsmev vychutnať zábavnú talkshow s Janom Gorduličom (od 20:15 do 21:00). Piatok 6. máj bude zároveň zavŕšením filmovej prehliadky Lux Film Days. Pozrieť si môžete film „Utiecť“, ktorý je nominovaný na Cenu publika LUX 2022.

Podrobný program dňa Európy v Košiciach nájdete tu: Deň Európy.

Deň Európy v Bratislave

V pondelok 9. mája 2022 budeme Deň Európy oslavovať v Starej tržnici v Bratislave. Na programe sú dve diskusie Café Európa „Európska únia ako mierový projekt“ (od 9:15 do 10:15 h.) a „Potraviny na prídel? Európske poľnohospodárstvo v čase vojny“ (o 13:45).

Návštevníci si budú môcť pozrieť aj predstavenie divadla LUDUS s názvom Naše šaty, nebudú chýbať infostánky krajín EÚ, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, Kancelárie EP na Slovensku a ďalších partnerov. Viac informácií sa dozviete tu: Deň Európy Bratislava.

VYJADRENIA EUROPOSLANCOV KU DŇU EURÓPY

Michal Wiezik (RE): „Tohtoročný Deň Európy je náš osemnásty od vstupu do EÚ. Sme oficiálne dospelí Európania a Európanky a ja verím, že výhody, ktoré nám naše členstvo EÚ zaručuje a každým dňom pripomína sú pomaly ale isto vnímané v každodennosti našich životov. Vo veciach ochrany prírody nás takisto jednoznačne ťahá vpred. Pomohla nám aj pri ochrane Tichej a Kôprovej doliny vo Vysokých Tatrách, či záchrane hlucháňa, prostredníctvom konkrétnych záväzkov a akcií sa usiluje o obnovu poškodených ekosystémov. Ochrana prírody, ani klimatická zmena nepoznajú hranice a ja som rád, že sme aktívnou súčasťou spoločenstva, ktoré je v týchto témach jednotkou na svete.“

Viac.. Každé štvrté auto predané za prvý štvrťrok v EÚ bolo hybridným elektrickým vozidlom

Ivan Štefanec (EĽS): Schumanova myšlienka európskej spolupráce nám roky pomáhala budovať prosperujúcu, spravodlivú a demokratickú spoločnosť. Dovolím si však povedať, že dnes nám zachraňuje životy, ochraňuje nás od vojny a zabezpečuje suverenitu Slovenskej republiky. Nechcem si ani predstaviť čo by sa dialo, ak by Slovensko nebolo v EÚ a NATO, Európska únia by neexistovala a dnešné členské štáty EÚ by sledovali len svoje vlastné záujmy bez prepojenia spoločných trhov. Pravdepodobne by sme sa už povinne učili ruštinu, poslušne zdravili hliadkujúcim ruským vojakom a na úradoch by nám visel obraz Vladimira Putina.

Lucia Ďuriš Nicholsonová (RE): Deň Európy je oslavou jednoty a mieru. A práve teraz pociťujeme, ako vzácne sú tieto hodnoty, ktoré sme dlho považovali za samozrejmosť. Európa dnes čelí najväčšej kríze od čias druhej svetovej vojny a je to práve mier a jednota, ktoré sú v mimoriadnom ohrození. Bez nich zároveň nevieme čeliť ďalším veľkým výzvam, ako napríklad klimatickej kríze, alebo potrebe budovania silnejšej, súdržnejšej a sociálnejšej Európy pre všetkých jej občanov. Preto si myslím, že Schumanova myšlienka európskej integrácie je dnes rovnako aktuálna a možno ešte dôležitejšia, ako v čase jej vzniku.

Miriam Lexmann (EĽS): Tohtoročný Deň Európy si pripomíname zoči-voči hrozbám, akým európske spoločenstvo nečelilo doslova od skončenia od druhej svetovej vojny. Musíme sa pýtať sami seba do akej miery nesieme zodpovednosť za tento vývoj my sami nakoľko sme rozvíjali ekonomické vzťahy s nedemokratickými režimami bez dôsledného trvania na hodnotách a princípoch. Aj táto výnimočná situácia je preto pre nás výzvou opätovne sa vrátiť k hodnotám, na ktorých bola Európska únia založená. V ochrane našich hodnôt a princípov musíme byť jednotní, pretože len vtedy sme skutočne silní a dokážeme ich ubrániť. Nech je pre nás tohtoročný Deň Európy príležitosť nanovo si uvedomiť, že naše hodnoty nemôžu byť viac na predaj.

Vladimír Bilčík (EĽS): Členstvom v EÚ sme sa ako krajina zaradili do spolku najúspešnejších krajín sveta. Vstup do Európskej únie nám pomohol zvýšiť životnú úroveň a umožnil nám spolurozhodovať o spoločnom európskom priestore, v ktorom žijeme. Aké kľúčové je naše pevné miesto v EÚ pre našu bezpečnú budúcnosť, sa ukazuje aj v týchto dňoch, keď nášho východného suseda Ukrajinu napadol ruský agresor. Dnešní mladí 18-roční ľudia nezažili nič iné ako členstvo v EÚ, ktorého výhody považujú za samozrejmé a azda aj nemenné a nezvratné. Stačí sa však pozrieť do susedného Maďarska, ktoré do EÚ vstupovalo spoločne s nami, a vidíme, že všetko môže byť aj inak. Od maďarskej politickej cesty nás delí možno pár predajov médií oligarchom či dôležité celonárodné voľby. Musíme si pripomínať každý deň, že členstvo v EÚ nie je žiadna samozrejmosť, ale neustály zápas o charakter Slovenska.

Martin Hojsík (RE): Čelíme obrovským výzvam, od klimatickej a environmentálnej krízy cez pandémiu, až po ruskú agresiu. Všetky krízy by sme zvládali oveľa ťažšie, ak vôbec pokiaľ by sme neboli súčasťou EÚ. Dodržiavanie pravidiel, ktoré sme si spoločne dohodli, ale najmä spolupráca a vzájomná solidarita no aj snaha byť lepší patria medzi kľúčové hodnoty EÚ. Chcem pracovať na tom, aby Slovensko bolo skutočne európskou krajinou, ktorá spoluvytvára zelenú a spravodlivú budúcnosť na prospech všetkých obyvateľov a obyvateľiek Slovenska.

Eugen Jurzyca (EKR): „Dnes je dobré si pripomenúť, aké hrôzy dokáže priniesť storočie, v ktorom štáty veria, že bohatnúť sa dá iba na úkor iných štátov a nechápu, že spolupráca môže byť „hrou s nenulovým súčtom“. Teda hrou, kde nemusí jeden prehrať, aby mohol druhý vyhrať. Hrou, v ktorej môžu vyhrať všetci. Pripomeňme si aj to, že nevyhnutnou podmienkou takejto spolupráce je slobodný pohyb tovarov, služieb, kapitálu a ľudí. Medzi štátmi, ale aj v nich. Dnes nemám, čo by som k tomu dodal. Vari len to, že musíme ustrážiť Rusko tak, aby 21. storočie neprinieslo podobné hrôzy ako 20.“

Monika Beňová (S/D): Deň Európy symbolizuje oslavu mieru, európskej identity a vzájomnej solidarity členských štátov Európskej únie. Shumanova deklarácia stála na začiatku úspešného príbehu súčasného unikátneho integračného modelu. V dnešných časoch neodôvodnenej ruskej agresie na Ukrajine nám pripomína dôležitosť schopnosti nachádzať kompromisy a rozvíjať politickú, ekonomickú, ale aj bezpečnostnú spoluprácu medzi európskymi národmi.

Zadajte Váš e-mail a odoberajte zadarmo spravodajstvo z EÚ

Zaujímam sa o

Autor: red || red

Domov / ZAUJÍMAVOSTI / Deň Európy 2022: pripomeňte si a oslávte narodeniny Európskej únie spoločne v Košiciach a Bratislave

DEŇ EURÓPY 2022: PRIPOMEŇTE SI A OSLÁVTE NARODENINY EURÓPSKEJ ÚNIE SPOLOČNE V KOŠICIACH A BRATISLAVE

red 05/05/2022 ZAUJÍMAVOSTI

Páči sa mi to 0

tweet

Share

Kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku a Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, v spolupráci s mestom Košice, tento rok opäť pripravujú oslavu narodenín Európskej únie – Deň Európy, ktorý sa uskutoční 6. mája. Oslavy sa tento rok do Košíc opäť vracajú naživo a v novom formáte.

Narodeninami Európskej únie si pripomíname podpis Deklarácie Roberta Schumana, ktorá spustila modernú európsku integráciu. V Európe oslavujeme spoločné narodeniny 9. mája. Na Slovensku s oslavami začneme už v piatok 6. mája 2022 v Košiciach, pokračovať budeme v pondelok 9. mája

v Bratislave.

Tvoríme budúcnosť spoločne

„Európska únia je unikátny mierový a demokratický projekt, a nemá vo svete obdobu. Súčasný dianie nám navyše ukazuje, že mierový odkaz je aktuálny aj po vyše 70 rokoch od Schumanovej myšlienky. A nie je, bohužiaľ, samozrejmosťou. Želáme si, aby tohtoročný Deň Európy bol o pripomenutí si hodnôt, ktoré nám EÚ garantuje a uvedomení si toho, čo pre nás znamená v ťažkých časoch. Zároveň však aj o zamyslení sa nad tým, akú Európu chceme a čo môžeme pre jej budúcnosť urobiť spoločne. 9. mája sa totiž zavŕši aj ročná diskusia európskych občanov o budúcej podobe Únie. Aj preto je hlavným sloganom tohtoročného Dňa Európy v Košiciach – ‘Tvoríme budúcnosť spoločne’. Odkazuje na potrebu jednotnej Európy a tiež širokej občianskej angažovanosti v dnešnom zložitom období,“ povedal **vedúci Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku Robert Sermek**.

„9. máj je oslavou veľkého európskeho projektu – Európskej únie. Je to oslava mieru, demokracie, slobody a spolupráce v Európe. Pred vyše 70 rokmi neboli tieto hodnoty v európskom priestore vôbec samozrejmosťou. Vojny, konflikty a vzájomné súťaženie nedávali Európanom pokojne spať mnohé stáročia. A dnes, nám aktuálne dianie opäť ukazuje, že naše spoločné európske úsilie sa nesmie skončiť. Je vzácne a krehké. Zároveň je veľmi povzbudzujúce, že vieme držať spolu a bojovať za spoločné hodnoty a princípy aj v týchto dňoch vojnovéj drámy odohrávajúcej sa na hraniciach Európskej únie. Oslávme preto dnes spoločne 9. máj ako Deň mierovej spolupráce a solidárnej Európy,“ uviedol **Vladimír Šucha, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku**.

„Sme radi, že sa Deň Európy po minuloročnej pandemickej prestávke opäť vracia do košických ulíc. Dúfame, že narodeniny EÚ spolu s bohatým sprievodným programom prilákajú do centra nášho krásneho mesta po celý piatok čo najviac Košičanov. Tí môžu napríklad naživo spoznať viacerých našich zástupcov v Európskom parlamente alebo dozvedieť sa o fungovaní európskych inštitúcií. Aj v tomto náročnom období vyvíja EÚ viaceré prospešné aktivity, o ktorých mnohí ľudia ani nevedia. Takouto formou si môžu zlepšiť svoj prehľad a možno toto poznanie spôsobí, že sa i v Košiciach zvýši účasť pri najbližších eurovoľbách,“ uviedol **primátor mesta Košice Jaroslav Polaček**.

Deň Európy v Košiciach

Deň Európy sa po dvoch rokoch pandémie opäť vracia do ulíc Košíc, celodenný program sa presúva z tradičného miesta osláv Hlavnej ulice k príjemnému prostrediu Kína Úsmev.

Rok 2022 je taktiež Európskym rokom mládeže a našim programom sa chceme prihovárať najmä mladým ľuďom, ktorí sú hlavným stavebným kameňom našej spoločnej európskej budúcnosti.

„Európska dedinka“, diskusie, súťaže aj koncert

Program košického dňa Európy odštartujeme v piatok **6. mája o 10.00 hod.** a účastníci podujatia sa môžu tešiť na rôznorodý program plný zaujímavých tém, ktorým bude počas celého dňa sprevádzať známy moderátor **Jano Gordulič**.

Hostia môžu počas celého dňa navštíviť **Európsku dedinku** pred Kínou Úsmev. Okrem zaujímavých

hostia môžu počas celého dňa navštíviť **Európsku učičku** pred kinom Úsmev. Okrem zaujímavých informácií o aktivitách Európskeho parlamentu, Európskej komisie a partnerských organizácií sa budú môcť zapojiť do rôznych súťaží a kvízov o pekné ceny.

O **Budúcnosti Európy**, aj o tom ako ju ovplyvní vojna na Ukrajine, budete môcť diskutovať s europoslancami Ivanom Štefancom a Miriam Lexmann, štátnym tajomníkom MZVaEZ SR Martinom Klusom a vedúcim Katedry politológie FF UPJŠ Gabrielom Eštokom (od 15:30 do 16:30).

Tešiť sa môžete aj na **Kávu s Európskym parlamentom** – teda osobne sa stretnúť a porozprávať s poslancami Európskeho parlamentu a ďalšími zaujímavými hosťami (od 11:00 do 17:00). Jedným z hlavných bodov programu bude koncert kapely **Komajota**, ktorý bude tento rok špeciálne venovaný všetkým dobrovoľníkom (o 17:00)

Večer si hostia budú môcť v Kine Úsmev vychutnať **zábavnú talkshow s Janom Gorduličom** (od 20:15 do 21:00). Piatok 6. máj bude zároveň záverom filmovej prehliadky Lux Film Days. Pozrieť si môžete **film „Utiect“**, ktorý je nominovaný na Cenu publika LUX 2022.

Podrobný program dňa Európy v Košiciach nájdete tu: [Deň Európy](#).

Deň Európy v Bratislave

V pondelok 9. mája 2022 budeme Deň Európy oslavovať v Starej tržnici v Bratislave. Na programe sú dve diskusie Café Európa „Európska únia ako mierový projekt“ (od 9:15 do 10:15 h.) a „Potraviny na prídely? Európske poľnohospodárstvo v čase vojny“ (o 13:45).

Návštevníci si budú môcť pozrieť aj predstavenie divadla LUDUS s názvom Naše šaty, nebudú chýbať infostánky krajín EÚ, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, Kancelárie EP na Slovensku a ďalších partnerov. Viac informácií sa dozviete tu: [Deň Európy Bratislava](#).

VYJADRENIA EUROPOSLANCOV KU DŇU EURÓPY

Michal Wiezik (RE): „Tohtoročný Deň Európy je náš osemnásty od vstupu do EÚ. Sme oficiálne dospelí Európania a Európanky a ja verím, že výhody, ktoré nám naše členstvo EÚ zaručuje a každým dňom pripomína sú pomaly ale isto vnímané v každodennosti našich životov. Vo veciach ochrany prírody nás takisto jednoznačne ťahá vpred. Pomohla nám aj pri ochrane Tichej a Kôprovej doliny vo Vysokých Tatrách, či záchrane hlucháňa, prostredníctvom konkrétnych záväzkov a akcií sa usiluje o obnovu poškodených ekosystémov. Ochrana prírody, ani klimatická zmena nepoznajú hranice a ja som rád, že sme aktívnou súčasťou spoločenstva, ktoré je v týchto témach jednotkou na svete.“

Viac.. EK: Nová stratégia ľudských zdrojov má pomôcť prilákať najlepšie talenty z členských štátov

Ivan Štefanec (ELS): Schumanova myšlienka európskej spolupráce nám roky pomáhala budovať prosperujúcu, spravodlivú a demokratickú spoločnosť. Dovolím si však povedať, že dnes nám zachraňuje životy, ochraňuje nás od vojny a zabezpečuje suverenitu Slovenskej republiky. Nechcem si ani predstaviť

čo by sa dialo, ak by Slovensko nebolo v EÚ a NATO, Európska únia by neexistovala a dnešné členské štáty EÚ by sledovali len svoje vlastné záujmy bez prepojenia spoločných trhov. Pravdepodobne by sme sa už povinne učili ruštinu, poslušne zdravili hliadkujúcim ruským vojakom a na úradoch by nám visel obraz Vladimira Putina.

Lucia Ďuriš Nicholsonová (RE): Deň Európy je oslavou jednoty a mieru. A práve teraz pociťujeme, ako vzácné sú tieto hodnoty, ktoré sme dlho považovali za samozrejmosť. Európa dnes čelí najväčšej kríze od čias druhej svetovej vojny a je to práve mier a jednota, ktoré sú v mimoriadnom ohrození. Bez nich zároveň nevieme čeliť ďalším veľkým výzvam, ako napríklad klimatickej kríze, alebo potrebe budovania silnejšej, súdržnejšej a sociálnejšej Európy pre všetkých jej občanov. Preto si myslím, že Schumanova myšlienka európskej integrácie je dnes rovnako aktuálna a možno ešte dôležitejšia, ako v čase jej vzniku.

Miriam Lexmann (ELS): Tohtoročný Deň Európy si pripomíname zoči-voči hrozbám, akým európske spoločenstvo nečelilo doslova od skončenia druhej svetovej vojny. Musíme sa pýtať sami seba do akej miery nesieme zodpovednosť za tento vývoj my sami nakoľko sme rozvíjali ekonomické vzťahy s nedemokratickými režimami bez dôsledného trvania na hodnotách a princípoch. Aj táto výnimočná situácia je preto pre nás výzvou opätovne sa vrátiť k hodnotám, na ktorých bola Európska únia založená. V ochrane našich hodnôt a princípov musíme byť jednotní, pretože len vtedy sme skutočne silní a dokážeme ich ubrániť. Nech je pre nás tohtoročný Deň Európy príležitosť nanovo si uvedomiť, že naše hodnoty nemôžu byť viac na predaj.

Vladimír Bilčík (ELS): Členstvom v EÚ sme sa ako krajina zaradili do spolku najúspešnejších krajín sveta. Vstup do Európskej únie nám pomohol zvýšiť životnú úroveň a umožnil nám spolupracovať o spoločnom európskom priestore, v ktorom žijeme. Aké kľúčové je naše pevné miesto v EÚ pre našu bezpečnú budúcnosť, sa ukazuje aj v týchto dňoch, keď nášho východného suseda Ukrajinu napadol ruský agresor. Dnešní mladí 18-roční ľudia nezažili nič iné ako členstvo v EÚ, ktorého výhody považujú za samozrejmé a azda aj nemenné a nezvratné. Stačí sa však pozrieť do susedného Maďarska, ktoré do EÚ vstupovalo spoločne s nami, a vidíme, že všetko môže byť aj inak. Od maďarskej politickej cesty nás delí možno pár predajov médií oligarchom či dôležité celonárodné voľby. Musíme si pripomínať každý deň, že členstvo v EÚ nie je žiadna samozrejmosť, ale neustály zápas o charakter Slovenska.

Martin Hojsík (RE): Čelíme obrovským výzvam, od klimatickej a environmentálnej krízy cez pandémiu, až po ruskú agresiu. Všetky krízy by sme zvládali oveľa ťažšie, ak vôbec pokiaľ by sme neboli súčasťou EÚ. Dodržiavanie pravidiel, ktoré sme si spoločne dohodli, ale najmä spolupráca a vzájomná solidarita no aj snaha byť lepší patria medzi kľúčové hodnoty EÚ. Chcem pracovať na tom, aby Slovensko bolo skutočne európskou krajinou, ktorá spoluvytvára zelenú a spravodlivú budúcnosť na prospech všetkých obyvateľov a obyvateľiek Slovenska.

Eugen Jurzyca (EKR): "Dnes je dobré si pripomenúť, aké hrôzy dokáže priniesť storočie, v ktorom štáty veria, že bohatnúť sa dá iba na úkor iných štátov a nechápu, že spolupráca môže byť „hrou s nenulovým súčtom“. Teda hrou, kde nemusí jeden prehrať, aby mohol druhý vyhrať. Hrou, v ktorej môžu vyhrať všetci. Pripomeňme si aj to, že nevyhnutnou podmienkou takejto spolupráce je slobodný pohyb tovarov, služieb, kapitálu a ľudí. Medzi štátmi, ale aj v nich. Dnes nemám, čo by som k tomu dodal. Vari len to, že musíme ustrážiť Rusko tak, aby 21. storočie neprinieslo podobné hrôzy ako 20.

MONIKA BENOVA (SÚ): Den Európy symbolizuje oslavu mieru, európskej identity a vzajomnej solidarity členských štátov Európskej únie. Shumanova deklarácia stála na začiatku úspešného príbehu súčasného unikátneho integračného modelu. V dnešných časoch neodôvodnenej ruskej agresie na Ukrajinu nám pripomína dôležitosť schopnosti nachádzať kompromisy a rozvíjať politickú, ekonomickú, ale aj bezpečnostnú spoluprácu medzi európskymi národmi.

Zdieľaj článok na Facebooku

Zadajte Váš e-mail a odoberajte zadarmo spravodajstvo z EÚ

Zaujímam sa o

Univeritný EKO týždeň je ďalšou z aktivít na zabezpečenie zelenej udržateľnosti na košickej UPJŠ

5. 5. 2022, 10:48, Zdroj: [slovenskyreporter.sk](https://www.slovenskyreporter.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 1 679 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 190 Eur

Univeritný EKO týždeň je ďalšou z aktivít na zabezpečenie zelenej udržateľnosti na košickej **UPJŠ**

110

05.05.2022

3 Minút čítania

Košice: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** chce byť lídrom nielen v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, ale aj v starostlivosti o životné prostredie. Udržateľnosť životného prostredia a prijatie opatrení odhaľujúcich klimatické zmeny sú hlavnými témami globálnej kampane Race to Zero, do ktorej sa **UPJŠ** zapojila.

UPJŠ v Košiciach sa oficiálne prihlásila k záväzku trvalo znižovať svoje uhlíkové stopy 9. augusta 2021 na základe výzvy EAUC (The Environmental Association for Universities and Colleges) a OSN. Do kampane sa celosvetovo zapojilo už 708 miest, 24 regiónov, 2523 firiem a globálnych investorov a 624 vysokých škôl. Na pôde univerzity sa téme ekologického prístupu vo výskume a vzdelávaní venuje 35 členná Rada Strategického zámeru „**UPJŠ** – Zelená univerzita“. Medzi prvé opatrenia, ktoré Rada zaviedla pre študentov a zamestnancov univerzity, patria „Zelené benefity **UPJŠ**“. V rámci týchto benefitov sa na univerzite organizuje systematický zber použitých batérií, použitého kuchynského oleja a nespotrebovaných liekov.

Ponúkajú vyradený nábytok i počítačové príslušenstvo

Prostredníctvom online databázy univerzita ponúka na darovanie vyradený nábytok a vyradené počítačové príslušenstvo primárne základným a stredným školám či azylovým centram. Tieto veci tak dostanú svoju druhú šancu, neskončia na skládke odpadu, ale pomôžu tam, kde budú žiadané.

„Z môjho osobného pohľadu sú mimoriadne dôležité osvetla a vzdelávanie. Určite každý z nás má svoje osobné skúsenosti, či už v rodine, alebo vo svojom okolí, keď opakovane niekoho presvedča o potrebe zmeny správania sa k nášmu životnému prostrediu. Či to už je cez separovaný zber v domácnostiach, na pracovisku, cez eko mobilitu, ekologické nákupy, viacnásobné šance pre veci a podobné aktivity. Na to chceme klásť dôraz. V tejto súvislosti mi nedá nevyjadriť veľkú radosť a potešenie zo spontánneho a úprimného zapojenia študentov, ktorí na základe našej výzvy veľmi aktívne deklarovali a reálne sa aj zapojili do procesu budovania nielen Zelenej **UPJŠ**, ale aj celkovej lepšej zelenej klímy,“ uviedol kvestor univerzity a zároveň predseda Rady strategického zámeru „**UPJŠ** – Zelená univerzita“, RNDr. Ing. Michal Tkáč, PhD.

Na EKO týždeň pripravili bohatý program

V rámci EKO týždňa, ktorý sa začal 2. mája 2022, univerzita pripravila bohatý program. V univerzitnej kaviarni Minerva v areáli Filozofickej fakulty **UPJŠ** budú od pondelka do stredy prebiehať v čase od 13. do 16. hodiny SWAP-y oblečenia, kníh a rastlínok. Vo štvrtok 5. mája sa uskutoční dobrovoľnícky deň „Pomôž Botanickému záhrade“, v rámci ktorého študenti a zamestnanci **UPJŠ** zveľadia areál záhrady. Počas celého týždňa sa študenti budú môcť zapojiť do ekologickej výzvy, ktorá bude ukončená vyhodnotením v piatok 6. mája. Traja súťažiaci budú odmenení cenami z nového univerzitného merchu. Rada pre strategický zámer „**UPJŠ** – Zelená univerzita“ organizuje podujatie v spolupráci s vedením **UPJŠ**, Univerzitnou knižnicou a Botanickou záhradou.

UPJŠ v Košiciach začala so zelenými aktivitami ešte pred zapojením sa do kampane Race to Zero. V roku 2019 bola spustená skúšobná prevádzka e-kolobežiek určených pre zamestnancov univerzity na presuny medzi univerzitnými areálmi. V spolupráci so spoločnosťou Antik boli vybudované vo vonkajších priestoroch univerzity nabíjacie miesta pre elektrické kolobežky a elektrické bicykle. **UPJŠ** sa pravidelne zapája do podujatí podporujúcich eko mobilitu či smeruje svoje snahy na zintenzívnenie zberu separovaného odpadu.

Zdroj: **UPJŠ**, NN

Share

Autor: no vo

Covid-19

Krimi

Slovensko

Svet

Šport

Eva Černá

Videa

Rozhovory

Univeritný EKO týždeň je ďalšou z aktivít na zabezpečenie zelenej udržateľnosti na košickej UPJŠ

📍103 Redaktor: no vo 05.05.2022

Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach chce byť lídrom nielen v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, ale aj v starostlivosti o životné prostredie. Udržateľnosť životného prostredia a prijatie opatrení odhaľujúcich klimatické zmeny sú hlavnými témami globálnej kampane Race to Zero, do ktorej sa UPJŠ zapojila.

UPJŠ v Košiciach sa oficiálne prihlásila k záväzku trvalo znižovať svoje uhlíkové stopy 9. augusta 2021 na základe výzvy EAUC (The Environmental Association for Universities and Colleges) a OSN. Do kampane sa celosvetovo zapojilo už 708 miest, 24 regiónov, 2523 firiem a globálnych investorov a 624 vysokých škôl. Na pôde univerzity sa téme ekologického prístupu vo výskume a vzdelávaní venuje 35 členná Rada Strategického zámeru „UPJŠ – Zelená univerzita“. Medzi prvé opatrenia, ktoré Rada zaviedla pre študentov a zamestnancov univerzity, patria „Zelené benefity UPJŠ“. V rámci týchto benefitov sa na univerzite organizuje systematický zber použitých batérií, použitého kuchynského oleja a nespotrebovaných liekov.

Ponúkajú vyradený nábytok i počítačové prislúšenstvo

Prostredníctvom online databázy univerzita ponúka na darovanie vyradený nábytok a vyradené počítačové prislúšenstvo primárne základným a stredným školám či azylovým centrom. Tieto veci tak dostanú svoju druhú šancu, neskončia na skládke odpadu, ale pomôžu tam, kde budú žiadané.

„Z môjho osobného pohľadu sú mimoriadne dôležité osveta a vzdelávanie. Určite každý z nás má svoje osobné skúsenosti, či už v rodine, alebo vo svojom okolí, keď opakovane niekoho presvedča o potrebe zmeny správania sa k nášmu životnému prostrediu. Či to už je cez separovaný zber v domácnostiach, na pracovisku, cez eko mobilitu, ekologické nákupy, viacsobné šance pre veci a podobné aktivity. Na to chceme kľásť dôraz. V tejto súvislosti mi nedá nevyjadriť veľkú radosť a potešenie zo spontánneho a úprimného zapojenia študentov, ktorí na základe našej výzvy veľmi aktívne deklarovali a reálne sa aj zapojili do procesu budovania nielen Zelenej UPJŠ, ale aj celkovej lepšej zelenej klímy,“ uviedol kvestor univerzity a zároveň predseda Rady strategického zámeru „UPJŠ – Zelená univerzita“, RNDr. Ing. Michal Tkáč, PhD.

Na EKO týždeň pripravili bohatý program

V rámci EKO týždňa, ktorý sa začal 2. mája 2022, univerzita pripravila bohatý program. V univerzitnej kaviarni Minerva v areáli Filozofickej fakulty UPJŠ budú od pondelka do stredy prebiehať v čase od 13. do 16. hodiny SWAP-y oblečenia, kníh a rastlínok. Vo štvrtok 5. mája sa uskutoční dobrovoľnícky deň „Pomôž Botanickému záhrade“, v rámci ktorého študenti a zamestnanci UPJŠ zveľadia areál záhrady. Počas celého týždňa sa študenti budú môcť zapojiť do ekologickej výzvy, ktorá bude ukončená vyhodnotením v piatok 6. mája. Tria súťažiaci budú odmenení cenami z nového univerzitného merchu. Rada pre strategický zámer „UPJŠ – Zelená univerzita“ organizuje podujatie v spolupráci s vedením UPJŠ, Univerzitnou knižnicou a Botanickou záhradou.

UPJŠ v Košiciach začala so zelenými aktivitami ešte pred zapojením sa do kampane Race to Zero. V roku 2019 bola spustená skúšobná prevádzka e-kolobežiek určených pre zamestnancov univerzity na presuny medzi univerzitnými areálmi. V spolupráci so spoločnosťou Antik boli vybudované vo vonkajších priestoroch univerzity nabíjacie miesta pre elektrické kolobežky a elektrické bicykle. UPJŠ sa pravidelne zapája do podujatí podporujúcich eko mobilitu či smeruje svoje snahy na zintenzívnenie zberu separovaného odpadu.

Zdroj: UPJŠ, NN

Školský týždeň: Prvá časť plánu obnovy je hotová, niektoré vysoké školy sa možno spoja

5. 5. 2022, 17:05, Zdroj: dennikn.sk, Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Michal Rehúš, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 396 999 GRP: 8,82 OTS: 0,09 AVE: 2087 Eur

Nová časť školského newsfiltra Školský týždeň: 1. Prvá časť plánu obnovy je hotová, zmeny sa dotknú najmä vysokých škôl. 2. Vláda schválila plán prvých opatrení na podporu celoživotného vzdelávania, zásadné zmeny zatiaľ očakávať nemožno.

Školský týždeň pripravuje Centrum vzdelávacích analýz, podporiť ho môžete tu.

1. Prvá časť plánu obnovy je hotová, zmeny sa dotknú najmä vysokých škôl

Minulý týždeň Slovensko podalo prvú žiadosť o platbu v rámci plánu obnovy. Vďaka tomu, že sme splnili 14 míľnikov, ktorými sú zväčša systémovnejšie zmeny, máme nárok na 458 miliónov eur. Štyri z týchto reformných míľnikov spadajú pod ministerstvo školstva. Tri sa týkajú vysokých škôl a jeden Slovenskej akadémie vied. Skúsme sa bližšie pozrieť, čo reformy v oblasti vysokých škôl prinášajú pre náš vzdelávací systém.

Za najväčšiu zmenu môžeme považovať reformu riadenia vysokých škôl, ktorú sme podrobnejšie rozoberali minule. Jej zámerom bolo posilniť kompetencie rektora či rektorky a správnej rady. Zároveň sa malo zreformovať zloženie správnej rady a zmeniť spôsob rektorskej voľby. Súčasne sa mal otvoriť mechanizmus funkčných miest (čiže obsadzovanie docentských a profesorských miest bez potreby mať príslušný vedecko-pedagogický titul) a mali sa zjednodušiť požiadavky na vnútorné usporiadanie akademickej samosprávy.

Môžeme konštatovať, že novela zákona o vysokých školách, ktorú sa podarilo prijať, skutočne upravuje všetky spomenuté oblasti. Nie je však isté, či všetky zmeny budú mať očakávaný pozitívny dosah.

Privítať možno najmä úpravu, ktorá sa týka obsadzovania docentských a profesorských pozícií. Doteraz mohli vysoké školy požadovať, aby na takejto pracovnej pozícii pôsobil len človek s docentským alebo profesorským titulom. Po novom vedecko-pedagogický titul nesmie byť podmienkou na obsadenie týchto miest. Cesta k významnejším akademickým pozíciám sa takto otvára širšiemu okruhu akademikov a akademičiek, ako aj odborníkom a odborníčkam zo zahraničia či z prostredia mimo vysokých škôl.

Treba si však uvedomiť, že táto úprava odstraňuje len jednu z prekážok, ktoré môžu mnohým kvalifikovaným odborníčkam a odborníkom komplikovať cestu k dôležitým pozíciám na vysokých školách. Bez zlepšenia platového ohodnotenia či pracovných podmienok pravdepodobne nemožno očakávať veľký záujem o tieto miesta medzi odborníčkami a odborníkmi, ktorí pôsobia mimo akademického prostredia či v zahraničí. Azda to môže pomôcť ľuďom, ktorí už na slovenských vysokých školách pôsobia, ale na nižších pozíciách. Mnohé však bude závisieť od toho, ako k obsadzovaniu týchto miest prístupia samotné vysoké školy.

Novela prináša aj ďalšiu zmenu, ktorá sa dá vnímať prevažne pozitívne. Vysoká škola si bude môcť sama určiť riadiacu štruktúru na úrovni fakulty. Doteraz orgány a ich kompetencie na úrovni fakulty (napríklad fakultný akademický senát) predpisoval zákon, čo niektorým vysokým školám nemuselo vyhovovať. Po novom o tom bude rozhodovať samotná verejná vysoká škola vo svojom štatúte. Vďaka tomu si každá vysoká škola bude môcť nastaviť takú riadiacu štruktúru, aká najlepšie vyhovuje jej potrebám.

Najotáznejšie sú zmeny, ktoré sa týkajú obsadzovania správnej rady, posilnenia jej kompetencií a voľby rektora či rektorky vysokej školy. V tejto chvíli sa dá len ťažko odhadovať, aký budú mať dosah. Základná myšlienka, aby sa pri riadení vysokej školy posilnil vplyv externých odborníkov a odborníčok, je v súlade s dobrou zahraničnou praxou aj viacerými analýzami. Riešenie, ktoré novela zavádza, však vychádza zo zahraničných modelov len čiastočne (napríklad správna rada sa bude vytvárať podobne ako v Rakúsku, ale rektor či rektorka sa budú voliť iným postupom).

Problémom je aj to, že s týmto riešením sa nestotožnili všetky reprezentácie vysokých škôl. Dôsledky vidíme už dnes. Napríklad Univerzita Komenského v Bratislave sa rozhodla vyhlásiť rektorské voľby podľa starých pravidiel (písali sme o tom tu). Podobný postup zvolila aj Ekonomická univerzita v Bratislave. Tieto prípady sú ukážkou toho, že zavádzanie systémových zmien do praxe môže utpieť, ak sa prijímajú bez podpory tých, ktorých sa týkajú.

Druhý míľnik v oblasti vysokých škôl sa týka spájania vysokých škôl, keďže personálne kapacity a infraštruktúra sú v súčasnosti roztrieštené do množstva samostatných vysokoškolských inštitúcií. Ministerstvo školstva si dalo za cieľ prijať plán integrácie dvoch celkov vysokých škôl.

Ministerstvo v minulom roku vyhlásilo výzvu, v rámci ktorej mohli vysoké školy predkladať projekty zamerané na tvorbu takzvanej cestovnej mapy integrácie vysokých škôl. Tieto cestovné mapy majú rozpracovať časový plán a jednotlivé kroky, ktoré povedú k spojeniu vysokých škôl. Podoporené boli štyri projekty sumou približne 7,2 milióna eur. O aké projekty ide?

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne má ambíciu spájať sa s Vysokou školou DTI v Dubnici nad Váhom. **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** sa v rámci Košického klastra nového priemyslu plánuje deliť o techniku s Technickou univerzitou v Košiciach a Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave chce v rámci

Univerzitného klastra Trnava posilniť spoluprácu s Trnavskou univerzitou v Trnave. O štvrtom projekte, ktorý realizuje Slovenská technická univerzita v Bratislave, nie sú k dispozícii žiadne verejne dostupné informácie.

Ministerstvo školstva minulý týždeň zverejnilo zatiaľ len jednu schválenú cestovnú mapu spájania vysokých škôl do roku 2026. Týka sa spojenia Trnavskej univerzity v Trnave a Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Cestovná mapa obsahuje zoznam aktivít, ktoré vedú k spojeniu trnavských univerzít do jedného celku, vrátane časového rámca. Plánované rekonštrukcie a výstavba nových budov by mali stáť 77,2 milióna eur. Časť financií by mala plynúť z plánu obnovy, ďalšie budú pravdepodobne musieť pochádzať zo štátneho rozpočtu.

Rozhodnutie o spojení trnavských vysokých škôl je odvážny a zásadný krok, ktorý treba oceniť. Bude zaujímavé sledovať, ako bude vyzeráť spájanie v praxi a či k nemu nakoniec dôjde. Dôležité bude zabezpečiť, aby sa dialo na základe objektívnych a transparentných kritérií, a to najmä v oblasti personálnych kapacít. Je dôležité, aby spojenie oboch škôl nemalo negatívny vplyv na pôsobenie kvalitných vysokoškolských zamestnancov a zamestnankýň.

Napokon tretím splneným míľnikom v oblasti vysokých škôl je stratégia internacionalizácie vysokých škôl. Tá mala navrhnúť opatrenia na podporu prípravy spoločných študijných programov slovenských a zahraničných vysokých škôl a prilákanie študentov a študentiek, ako aj akademikov a akademičiek zo zahraničia. Zároveň mala priniesť opatrenia na zavádzanie systémových inštitucionálnych zmien na slovenských vysokých školách, ako aj na zlepšenie jazykovej pripravenosti personálu.

Vláda stratégiu schválila koncom minulého roka a vtedy sme o nej aj podrobnejšie písali. Jej problém spočíva v tom, že nevychádza z dostatočne precíznej analýzy súčasného stavu a neobsahuje vyhodnotenie opatrení, ktoré sa doteraz realizovali v oblasti internacionalizácie. Preto sa ťažko posudzuje, či sú navrhnuté opatrenia dostatočné.

Na druhej strane stratégia obsahuje niekoľko opatrení, ktoré by mohli pomôcť k tomu, aby na našich vysokých školách pôsobilo viac ľudí zo zahraničia alebo aby študujúci na našich vysokých školách získali zahraničnú skúsenosť (granty na rozširovanie ponuky študijných programov poskytovaných v cudzích jazykoch, nová štipendijná schéma pre talentovaných zahraničných študentov a študentky, zvýšenie financií na existujúce štipendijné programy v oblasti medzinárodnej mobility). Výhodou oproti iným strategickým dokumentom je to, že na jej zavádzanie sú vyčlenené financie (42,4 milióna eur na päť rokov) a že opatrenia majú zväčša charakter pomerne jasných krokov.

Celkovo možno zhodnotiť, že v rámci realizácie plánu obnovy sa v oblasti vysokých škôl podarilo presadiť niektoré zmeny, o ktorých sa doteraz len hovorilo. Vyzdvihnúť treba najmä zmeny v oblasti obsadzovania docentských a profesorských miest či schválenie podrobnejšieho plánu spájania trnavských vysokých škôl. Či plánované zmeny v oblasti internacionalizácie budú dostatočné, ešte len uvidíme.

Najväčšie rozpaky vzbudzujú úpravy, ktoré sa týkajú obsadzovania a kompetencií správnej rady. Je škoda, že táto časť reformy nebola zvládnutá lepšie.

Na záver treba dodať, že pre úspešné zavedenie viacerých zmien v oblasti vysokých škôl budú dôležité aj ďalšie opatrenia, ktoré sa v pláne obnovy nenachádzajú. Na prvom mieste je zlepšenie ohodnotenia a pracovných podmienok vysokoškolských učiteliek a učiteľov. Tu zatiaľ ministerstvo výrazne zaostáva.

2. Vláda schválila plán prvých opatrení na podporu celoživotného vzdelávania, zásadné zmeny zatiaľ očakávať nemožno

Pred dvoma týždňami vláda schválila prvý akčný plán k stratégii celoživotného vzdelávania. Akčný plán obsahuje aktivity na roky 2022 až 2024 a vychádza zo stratégie, ktorú vláda schválila už minulý rok v novembri. Stratégii sme sa čiastočne venovali v minulosti. Dnes sa pozrieme, aké konkrétne zmeny by sa mali v najbližších troch rokoch v oblasti podpory celoživotného vzdelávania uskutočniť, teda na to, čo prináša nedávno schválený akčný plán.

Potreba rozvíjať a dopĺňať si vedomosti a zručnosti počas celého života je dôležitá z viacerých dôvodov. Mnohí ľudia počas povinného vzdelávania nezískajú potrebné zručnosti alebo kvalifikáciu, a preto je potrebné im poskytnúť možnosti, aby si mohli kvalifikáciu doplniť a mohli si nájsť lepšie alebo vôbec nejaké zamestnanie. Z údajov vyplýva, že na Slovensku viac ako dve tretiny (70,5 %) mladých ľudí vo veku 20 až 34 rokov, ktorí získali maximálne základné vzdelanie, nepracujú ani sa nevzdelávajú. V priemere krajín Európskej únie je to 39,6 %.

Ďalšia skupina, na ktorú sa má celoživotné vzdelávanie prednostne zameriavať, sú ľudia, ktorých vedomosti a zručnosti už dnes nie sú postačujúce, a preto môžu mať problém nájsť si prácu. Príkladom sú digitálne zručnosti. Podľa dostupných údajov 54 percent obyvateľov a obyvateľiek Slovenska má aspoň základné digitálne zručnosti, čo je mierne pod priemerom krajín Európskej únie (56 %). Avšak európsky cieľ do roku 2025 je 70 percent.

Stratégia, ktorá bola schválená už minulý rok, obsahuje 51 opatrení. Aktuálne prijatý prvý akčný plán konkretizuje a začína riešiť 45 z nich. Viaceré aktivity si pritom vyžadujú značné financie a akčný plán ich odhaduje až vo výške 130 miliónov eur. Všetky zdroje však majú pochádzať z eurofondov na roky 2021 až 2027; zo štátneho rozpočtu sa na podporu celoživotného vzdelávania nevyčlenilo nič. To môže byť problém.

Financie z eurofondov môžu byť neisté, keďže bude treba napísať a schváliť príslušné projekty. Ak nebudú mať dostatočnú kvalitu alebo nezískajú dostatočnú podporu, nemusia sa realizovať. Okrem toho doterajšie skúsenosti hovoria, že systémové opatrenia nie je dobré financovať z eurofondov. Po minúti európskych peňazí má totiž štát obyčajne problém pokračovať v ich financovaní. Mnohé prospešné aktivity alebo projekty sa potom jednoducho zastavia alebo celkom skončia.

Podme však k jednotlivým opatreniam. Prvý okruh sa týka druhošancového vzdelávania, prostredníctvom ktorého si možno dokončiť základné vzdelanie. Kľúčovým opatrením v minuloročnej stratégii bola zmena financovania tohto vzdelávania. Ide o mimoriadne dôležité opatrenie, no akčný plán sa ním nezaobrá.

V súčasnosti školy, ktoré realizujú kurzy druhošancového vzdelávania, dostávajú na ich účastníkov a účastníčky len 10 % zo sumy, akú dostanú na ostatných žiakov a žiačky. To však na zabezpečenie realizácie druhošancového vzdelávania nemusí stačiť. Stratégia preto navrhovala, aby sa peniaze odvíjali od reálnych potrieb mladých ľudí a aby školy mohli dostať až 100 percent bežného financovania. Takýto typ výdavkov sa však nesmie platiť z eurofondov a z prvého akčného plánu je zrejme, že štát vo svojom rozpočte peniaze na toto dôležité opatrenie nenašiel.

Akčný plán v tejto oblasti však navrhuje napríklad realizáciu inovačného vzdelávania učiteliek a učiteľov, ktorí budú kurzy druhošancového vzdelávania zabezpečovať. Na tento účel by malo ísť v roku 2023 jeden milión eur a v roku 2024 dva milióny eur. Hoci je príprava vyučujúcich dôležitá, akčný plán neuvádza, aký počet učiteliek a učiteľov vzdelávanie absolvuje a či to bude postačujúce.

Značnú časť pozornosti a financií (dokopy 27 miliónov eur) akčný plán venuje budovaniu centier excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy. Malo by ísť o stredné odborné školy, ktoré budú mať výborné materiálne, technické a personálne vybavenie a budú ponúkať programy vzdelávania pre dospelých, rekvalifikačné kurzy či školenia pre ľudí s nízkym prospechom, dlhodobo nezamestnaných alebo pre pedagogických zamestnancov a zamestnankyne. Do roku 2024 by malo vzniknúť minimálne 6 takýchto centier, celkovo by ich do roku 2030 malo byť približne 20.

Je však otázka, aký prínos budú mať nové centrá excelentnosti. Už dnes totiž existuje sieť centier odborného vzdelávania a prípravy. Podľa stratégie by mali nové centrá na rozdiel od existujúcich poskytovať aj kvalifikačné vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov a zamestnankyne, ako aj nadpodnikové vzdelávanie pre malé a stredné podniky (najmä v oblastiach, kde nepôsobí veľký zamestnávateľ). Akčný plán však neobsahuje dostatok detailov, a tak nie je jasné, či je taká vysoká finančná alokácia oprávnená.

Ďalší okruh aktivít sa týka mapovania a rozvoja základných zručností (najmä čitateľskej a matematickej gramotnosti a znalosti slovenského jazyka). Cieľovou skupinou sú dospelí ľudia s nízkou kvalifikáciou. Predovšetkým by malo prebehnúť mapovanie zručností v tejto skupine a súčasne by sa mala odpilotať finančná schéma pre mimovládne organizácie, ktoré by v oblasti základných zručností poskytovali vzdelávanie. Predpokladá sa zapojenie minimálne piatich organizácií, na čo by malo ísť 14 miliónov eur.

Okrem toho by sa do slovenskej legislatívy mali zaviesť krátke študijné programy, ktoré by poskytovali vysoké školy. Takéto programy fungujú vo viacerých krajinách. Mali by byť kratšie ako bakalárske štúdium a užšie prepojené s potrebami trhu práce. Na podporu zavedenia týchto programov by mali ísť dva milióny eur. Nie je však jasné, koľko takýchto programov by malo vzniknúť.

Treba však upozorniť na to, že etablovanie a akceptácia takýchto programov bude beh na dlhé trate. Zatiaľ sa nám nepodarilo zabezpečiť ani to, aby zamestnávateľia vo väčšej miere prijímali absolventov a absolventky s bakalárskym vzdelaním. Preto je otázne, do akej miery by sa dokázali uplatniť študenti a študentky krátkych študijných programov, ktoré na Slovensku nemajú žiadnu tradíciu.

Akčný plán sa zameriava aj na opatrenia, ktoré sa týkajú zavedenia pilotnej schémy individuálnych vzdelávacích účtov. Tieto účty by mali slúžiť na to, aby znížili finančnú bariéru pre účasť na vzdelávaní. Systém bude napokon fungovať na základe pravidelných výziev, v ktorých sa definuje obsah vzdelávania, cieľové skupiny či finančná alokácia.

Akčný plán predpokladá, že sa vytvorí elektronická platforma a mobilná aplikácia na fungovanie účtov. V tomto prípade však treba dbať na to, aby tieto komunikačné nástroje nevylúčili veľkú časť obyvateľstva, ktorá by mala zo zvyšovania kvalifikácie benefitovať najviac. Mnohí ľudia môžu mať problém s prístupom k technike alebo s digitálnymi zručnosťami.

Vzniknúť by mal aj katalóg, ktorý bude obsahovať minimálne 250 certifikovaných vzdelávacích inštitúcií, a ďalší katalóg, v ktorom bude minimálne 250 schválených vzdelávacích programov. Do konca roka 2024 by sa táto schéma mala realizovať aj vyhodnotiť. Celkový rozpočet je 11 miliónov eur, ale nikde nie je uvedené, koľko účastníkov a účastníčok by sa do tejto testovacej fázy malo zapojiť.

Akčný plán obsahuje aj množstvo ďalších opatrení, tie sú však zväčša zamerané na úpravu legislatívneho prostredia a prípravu infraštruktúry v oblasti celoživotného vzdelávania alebo spadajú pod ministerstvo práce. Celkovo možno zhrnúť, že akčný plán obsahuje niekoľko aktivít, ktoré by mohli pomôcť naštartovať zmeny v celoživotnom vzdelávaní (najmä individuálne vzdelávacie účty či finančná schéma pre mimovládne organizácie, ktoré budú poskytovať vzdelávanie v oblasti základných zručností). Ide však len o pilotovanie týchto opatrení, čiže zásadné zmeny zatiaľ očakávať nemožno.

Okrem toho v niektorých kľúčových oblastiach sa žiadne významnejšie zmeny nechystajú. Ide napríklad o financovanie druhošancového vzdelávania či uznávanie výsledkov, ktoré ľudia získali v rámci rozličných kurzov či školení alebo priamo v praxi (to znamená, že ľudia by za svoje predchádzajúce neformálne vzdelávanie alebo prax získali určitú kvalifikáciu).

A napokon, špecifickým problémom je financovanie akčného plánu. Riziko toho, že financovanie všetkých naplánovaných aktivít je výlučne z eurofondov, sme už spomínali. Navyše niektoré výdavky pôsobia prehnane až absurdne. Napríklad príprava národnej stratégie digitálnych zručností by mala stáť až 7 miliónov eur. Pozor bude treba dávať aj na výdavky spojené s národnou sústavou kvalifikácií (7 miliónov eur) či s aktivitami Aliancie sektorových rád (20 miliónov eur).

Stojí za pozornosť

V Denníku N vyšiel článok o prelomovom rozsudku okresného súdu, podľa ktorého boli rómske deti v základnej škole v Hermanovciach nezákonne zaradované do špeciálnych tried. Rozhodol o tom Okresný súd Prešov, no verdikt ešte nie je právoplatný. Ide o výsledok antidiskriminačnej žaloby v mene troch bývalých žiakov tejto základnej školy. Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva na Átriovej ulici určilo deťom diagnózu ľahkého mentálneho postihnutia, a preto ich odporučilo zaradiť do špeciálnych tried, ktoré sú určené výlučne pre deti s ľahkým mentálnym postihnutím. Opätovná diagnostika, ktorú vykonali nezávislé odborníčky a odborníky ešte pred podaním žaloby, však mentálne postihnutie nepotvrdila. Deti sa teda mali vzdelávať v bežných triedach. Žalovanou bola aj základná škola a aj v jej prípade súd konštatoval nezákonnú diskrimináciu z dôvodu etnickej príslušnosti. Dôvodom bolo, že škola zaradila deti do špeciálnych tried, ktoré navštevovali len rómske deti. Vyučovanie navyše prebiehalo v osobitných priestoroch mimo hlavnej budovy. Škola zároveň dlhodobo akceptovala zaradovanie vysokého podielu rómskych detí do špeciálnych tried a neurobila žiadne kroky, aby tento stav preskúmala a napravila. Jedným z takýchto krokov mohlo byť preverenie testovania detí iným subjektom. Škole aj súkromnému centru súd nariadil, aby sa diskriminovaným deťom ospravedlnili, a každému z detí priznal odškodnenie po päťtisíc eur. Na spomenutej základnej škole bolo v roku 2016 celkovo 214 žiakov a žiačok, z nich až 133 malo pripísanú diagnózu mentálneho postihnutia, teda 62 %. To výrazne prevyšuje celoslovenský priemer (v roku 2018/2019 to bolo 5,7 %). Takmer všetky deti – až 97 % – s diagnózou mentálneho postihnutia boli pritom Rómky a Rómovia. Z celkového počtu rómskych detí (144), ktoré sa vzdelávali v danej základnej škole, nebolo ľahké mentálne postihnutie pripísané len desiatim percentám.

Inštitút sociálnej politiky vydal analytický komentár o zamestnanosti ľudí, ktorí utiekli pred vojnou na Ukrajinu. K 23. aprílu si našlo prácu 13 % odídcov vo veku 18 až 64 rokov, ktorým bolo na Slovensku poskytnuté dočasné útočisko. Údaje o stupni dosiahnutého vzdelania poznáme u 81 % odídcov. Takmer 71 % z nich uviedlo dosiahnuté stredoškolské vzdelanie. Základné a nižšie vzdelanie uviedlo viac ako 7 % a vysokoškolské 22 %. Stupňu dosiahnutého vzdelania odídcov však nezodpovedá ich uplatnenie na pracovnom trhu – zatiaľ pracujú prevažne v nízkokvalifikovaných povolaniach. Takmer 40 % pracovných pozícií obsadených odídcami s identifikovaným vzdelaním spadá do skupiny pomocní a nequalifikovaní pracovníci, čiže ide o pozície, ktoré si vyžadujú len základné vzdelanie. Ďalších 56 % pozícií obsadených odídcami si vyžaduje len stredoškolské vzdelanie. Vysokoškolské vzdelanie si vyžadujú menej ako 4 % pozícií, v ktorých aktuálne ľudia z Ukrajiny pôsobia. V top desiatke najobsadzovanejších pozícií dominujú povolania, ktoré si nevyžadujú jazykové znalosti: montážny pracovník alebo pracovníčka v strojárskych výrobách (11 % obsadených pozícií), upratovač alebo upratovačka (8,2 %) či pomocník alebo pomocníčka v kuchyni (6,6 %). Zamestnanosť je tiež rôzna v rozličných vekových skupinách. Zatiaľ čo zo žien vo veku 50 rokov podľa týchto údajov pracovalo až 20 %, zamestnanosť žien v reprodukčnom veku, v ktorom sa zvyknú starať o malé deti, bola výrazne nižšia. Napríklad vo veku 26 rokov pracovalo necelých 11 % žien. Toto môže poukazovať aj na problémy, ktoré súvisia s nedostatočným prístupom k formálnej starostlivosti o deti (materské školy a podobne).

Česká školská inšpekcia publikovala sekundárnu analýzu výsledkov z medzinárodného testovania v oblasti matematiky a prírodných vied na základných školách (testovanie TIMSS). Analýza sa zamerala na niektoré z faktorov, ktoré môžu ovplyvňovať výsledky žiakov a žiačok v testovaní. Sledovala, ako výsledky detí súvisia s ich well-beingom, s klímou v triede aj v rámci učiteľského zboru, s využívaním informačno-komunikačnej techniky vo výučbe a s metódami výučby všeobecne. Ďalej sa porovnávali dosahované výsledky z hľadiska toho, či deti pred nástupom do základnej školy absolvovali predškolské vzdelávanie. Horšie výsledky podľa analýzy dosahujú žiačky a žiaci, ktorí pravidelne pociťujú hlad či nedostatok spánku, deti zažívajúce šikanu, ako aj deti, ktoré v škole často chýbajú. Lepšie výsledky, naopak, dosahovali deti v školách s dobrou klímou učiteľského zboru, v ktorých riaditeľky a riaditelia uvádzali, že vyučujúci rozumejú školskému vzdelávaciemu programu a úspešne ho aj realizujú. Vzťah medzi využívaním informačno-komunikačnej techniky (IKT) a výsledkami v testovaní TIMSS nebol jednoznačný. V prípade detí s nižším sociálno-ekonomickým statusom mohlo nadpriemerné využívanie IKT paradoxne viesť k horším výsledkom, pre deti s vyšším sociálno-ekonomickým statusom to však neplatilo. Analýza ďalej naznačila, že využívanie počítačov na hodinách matematiky môže pomáhať k lepším výsledkom chlapcov, ale nie dievčat. Všeobecne sa však ukázalo, že lepšie výsledky dosahujú deti, ktoré učí kvalifikovaná učiteľka či učiteľ a ktoré vnímajú, že vyučovanie je zrozumiteľné a pozornosť sa venuje ich individuálnym potrebám. Potvrdilo sa aj to, že lepšie výsledky dosiahli deti, ktoré absolvovali viac ako rok predškolského vzdelávania.

Graf týždňa

Autor: Michal Rehúš

5. mája 2022 19:05 • Školský týždeň • Školstvo

Školský týždeň: Prvá časť plánu obnovy je hotová, niektoré vysoké školy sa možno spoja

MICHAL REHOŠ + Zapnúť články e-mailom

Nová časť školského newsfiltra Školský týždeň: 1. Prvá časť plánu obnovy je hotová, zmeny sa dotknú najmä vysokých škôl. 2. Vláda schválila plán prvých opatrení na podporu celoživotného vzdelávania, zásadné zmeny zatiaľ očakávať nemožno.

Školský týždeň pripravuje [Centrum vzdelávacích analýz](#), podporiť ho môžete [tu](#).

1. Prvá časť plánu obnovy je hotová, zmeny sa dotknú najmä vysokých škôl

Minulý týždeň Slovensko [podalo prvú žiadosť](#) o platbu v rámci plánu obnovy. Vďaka tomu, že sme splnili 14 míľnikov, ktorými sú zväčša systémovnejšie zmeny, máme nárok na 458 miliónov eur. Štyri z týchto reformných míľnikov spadajú pod ministerstvo školstva. Tri sa týkajú vysokých škôl a jeden Slovenskej akadémie vied. Skúsme sa bližšie pozrieť, čo reformy v oblasti vysokých škôl prinášajú pre náš vzdelávací systém.

Za najväčšiu zmenu môžeme považovať reformu riadenia vysokých škôl, ktorú sme podrobnejšie rozoberali [minule](#). Jej zámerom bolo posilniť kompetencie rektora či rektorky a správnej rady. Zároveň sa malo zreformovať zloženie správnej rady a zmeniť spôsob rektorskej voľby. Súčasne sa mal otvoriť mechanizmus funkčných miest (tíže obsadzovanie docentských a profesorských miest bez potreby mať príslušný vedecko-pedagogický titul) a mali sa zjednodušiť požiadavky na vnútorné usporiadanie akademickej samosprávy.

Môžeme konštatovať, že [novela](#) zákona o vysokých školách, ktorú sa podarilo prijať, skutočne upravuje všetky spomenuté oblasti. Nie je však isté, či všetky zmeny budú mať očakávaný pozitívny dosah.

[Aktivujte si zasielanie Newsfiltra každý večer do 20:00 na e-mail. [Odber si aktivujete jedným kliknutím.](#)]

Privítam možno najmä úpravu, ktorá sa týka obsadzovania docentských a profesorských pozícií. Doteraz mohli vysoké školy požadovať, aby na takejto pracovnej pozícii pôsobil len človek s docentským alebo profesorským titulom. Po novom vedecko-pedagogický titul nesmie byť podmienkou na obsadenie týchto miest. Cesta k významnejším akademickým pozíciám sa takto otvára širšiemu okruhu akademikov a akademičiek, ako aj odborníkom a odborničkam zo zahraničia či z prostredia mimo vysokých škôl.

Treba si však uvedomiť, že táto úprava odstraňuje len jednu z prekážok, ktoré môžu mnohým kvalifikovaným odborničkam a odborníkom komplikovať cestu k dôležitým pozíciám na vysokých školách. Bez zlepšenia platového ohodnotenia či pracovných podmienok pravdepodobne nemožno očakávať veľký záujem o tieto miesta medzi odborničkami a odborníkmi, ktorí pôsobia mimo akademického prostredia či v zahraničí. Azda to môže pomôcť ľuďom, ktorí už na slovenských vysokých školách pôsobia, ale na nižších pozíciách. Mnohé však bude závisieť od toho, ako k obsadzovaniu týchto miest pristúpia samotné vysoké školy.

Novela prináša aj ďalšiu zmenu, ktorá sa dá vnímať prevažne pozitívne. Vysoká škola si bude môcť sama určiť riadiacu štruktúru na úrovni fakulty. Doteraz orgány a ich kompetencie na úrovni fakulty (napríklad fakultný akademický senát) predpisoval zákon, čo niektorým vysokým školám nemuselo vyhovovať. Po novom o tom bude rozhodovať samotná verejná vysoká škola vo svojom štatúte. Vďaka tomu si každá vysoká škola bude môcť nastaviť takú riadiacu štruktúru, aká najlepšie vyhovuje jej potrebám.

Najotáznejšie sú zmeny, ktoré sa týkajú obsadzovania správnej rady, posilnenia jej kompetencií a voľby rektora či rektorky vysokej školy. V tejto chvíli sa dá len ťažko odhadovať, aký budú mať dosah. Základná myšlienka, aby sa pri riadení vysokej školy posilnil vplyv externých odborníkov a odborničok, je v súlade s dobrou zahraničnou praxou aj viacerými analýzami. Riešenie, ktoré novela zavádza, však vychádza zo zahraničných modelov len čiastočne (napríklad správna rada sa bude vytvárať podobne ako v Rakúsku, ale rektor či rektorka sa budú voliť iným postupom).

Problémom je aj to, že s týmto riešením sa nestotožnili všetky reprezentácie vysokých škôl. Dôsledky vidíme už dnes. Napríklad Univerzita Komenského v Bratislave sa rozhodla vyhlásiť rektorské voľby podľa starých pravidiel (písali sme o tom [tu](#)). Podobný postup zvolila aj Ekonomická univerzita v Bratislave. Tieto prípady sú ukážkou toho, že zavádzanie systémových zmien do praxe môže utrpieť, ak sa prijímajú bez podpory tých, ktorých sa týkajú.

Druhý miľník v oblasti vysokých škôl sa týka spájania vysokých škôl, keďže personálne kapacity a infraštruktúra sú v súčasnosti roztriedené do množstva samostatných vysokoškolských inštitúcií. Ministerstvo školstva si dalo za cieľ prijať plán integrácie dvoch celkov vysokých škôl.

Ministerstvo v minulom roku vyhlásilo [výzvu](#), v rámci ktorej mohli vysoké školy predkladať projekty zamerané na tvorbu takzvanej cestovnej mapy integrácie vysokých škôl. Tieto cestovné mapy majú rozpracovať časový plán a jednotlivé kroky, ktoré povedú k spojeniu vysokých škôl. Podporené boli [štyri projekty](#) sumou približne 7,2 milióna eur. O aké projekty ide?

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne má ambíciu spájať sa s Vysokou školou DTI v Dubnici nad Váhom. [Univerzita Pavla](#)

Jozefa Šafárika v Košiciach sa v rámci Košického klastra nového priemyslu plánuje deliť o techniku s Technickou univerzitou v Košiciach a Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave chce v rámci Univerzitného klastra Trnava posilniť spoluprácu s Trnavskou univerzitou v Trnave. O štvrtom projekte, ktorý realizuje Slovenská technická univerzita v Bratislave, nie sú k dispozícii žiadne verejne dostupné informácie.

Ministerstvo školstva minulý týždeň zverejnilo zatiaľ len jednu **schválenú cestovnú mapu** spájania vysokých škôl do roku 2026. Týka sa spojenia Trnavskej univerzity v Trnave a Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Cestovná mapa obsahuje zoznam aktivít, ktoré vedú k spojeniu trnavských univerzít do jedného celku, vrátane časového rámca. Plánované rekonštrukcie a výstavba nových budov by mali stáť 77,2 milióna eur. Časť financií by mala plynúť z plánu obnovy, ďalšie budú pravdepodobne musieť pochádzať zo štátneho rozpočtu.

Rozhodnutie o spojení trnavských vysokých škôl je odvážny a zásadný krok, ktorý treba oceniť. Bude zaujímavé sledovať, ako bude vyzerať spájanie v praxi a či k nemu nakoniec dôjde. Dôležité bude zabezpečiť, aby sa dialo na základe objektívnych a transparentných kritérií, a to najmä v oblasti personálnych kapacít. Je dôležité, aby spojenie oboch škôl nemalo negatívny vplyv na pôsobenie kvalitných vysokoškolských zamestnancov a zamestnanek.

Napokon tretím splneným míľnikom v oblasti vysokých škôl je stratégia internacionalizácie vysokých škôl. Tá mala navrhnuť opatrenia na podporu prípravy spoločných študijných programov slovenských a zahraničných vysokých škôl a prilákanie študentov a študentiek, ako aj akademikov a akademičiek zo zahraničia. Zároveň mala priniesť opatrenia na zavádzanie systémových inštitucionálnych zmien na slovenských vysokých školách, ako aj na zlepšenie jazykovej pripravenosti personálu.

Vláda **stratégiu** schválila koncom minulého roka a vtedy sme o nej aj podrobnejšie **písali**. Jej problém spočíva v tom, že nevychádza z dostatočne precíznej analýzy súčasného stavu a neobsahuje vyhodnotenie opatrení, ktoré sa doteraz realizovali v oblasti internacionalizácie. Preto sa ťažko posudzuje, či sú navrhnuté opatrenia dostatočné.

Na druhej strane stratégia obsahuje niekoľko opatrení, ktoré by mohli pomôcť k tomu, aby na našich vysokých školách pôsobilo viac ľudí zo zahraničia alebo aby študujúci na našich vysokých školách získali zahraničnú skúsenosť (granty na rozširovanie ponuky študijných programov poskytovaných v cudzích jazykoch, nová štipendijná schéma pre talentovaných zahraničných študentov a študentky, zvýšenie financií na existujúce štipendijné programy v oblasti medzinárodnej mobility). Výhodou oproti iným strategickým dokumentom je to, že na jej zavádzanie sú vyčlenené financie (42,4 milióna eur na päť rokov) a že opatrenia majú zväčša charakter pomerne jasných krokov.

Celkovo možno zhodnotiť, že v rámci realizácie plánu obnovy sa v oblasti vysokých škôl podarilo presadiť niektoré zmeny, o ktorých sa doteraz len hovorilo. Vyzdvihnúť treba najmä zmeny v oblasti obsadzovania docentských a profesorských miest či schválenie podrobnejšieho plánu spájania trnavských vysokých škôl. Či plánované zmeny v oblasti internacionalizácie budú dostatočné, ešte len uvidíme.

Najväčšie rozpaky vzbudzujú úpravy, ktoré sa týkajú obsadzovania a kompetencií správnej rady. Je škoda, že táto časť reformy nebola zvládnutá lepšie.

Na záver treba dodať, že pre úspešné zavedenie viacerých zmien

v oblasti vysokých škôl budú dôležité aj ďalšie opatrenia, ktoré sa v pláne obnovy nenachádzajú. Na prvom mieste je zlepšenie ohodnotenia a pracovných podmienok vysokoškolských učiteliek a učiteľov. Tu zatiaľ ministerstvo výrazne zaostáva.

2. Vláda schválila plán prvých opatrení na podporu celoživotného vzdelávania, zásadné zmeny zatiaľ očakávať nemožno

Pred dvoma týždňami vláda schválila prvý [akčný plán](#) k stratégii celoživotného vzdelávania. Akčný plán obsahuje aktivity na roky 2022 až 2024 a vychádza zo [stratégie](#), ktorú vláda schválila už minulý rok v novembri. Stratégiu sme sa čiastočne venovali v [minulosti](#). Dnes sa pozrieme, aké konkrétne zmeny by sa mali v najbližších troch rokoch v oblasti podpory celoživotného vzdelávania uskutočniť, teda na to, čo prináša nedávno schválený akčný plán.

Potreba rozvíjať a dopĺňať si vedomosti a zručnosti počas celého života je dôležitá z viacerých dôvodov. Mnohí ľudia počas povinného vzdelávania nezískajú potrebné zručnosti alebo kvalifikáciu, a preto je potrebné im poskytnúť možnosti, aby si mohli kvalifikáciu doplniť a mohli si nájsť lepšie alebo vôbec nejaké zamestnanie. Z [údajov](#) vyplýva, že na Slovensku viac ako dve tretiny (70,5 %) mladých ľudí vo veku 20 až 34 rokov, ktorí získali maximálne základné vzdelanie, nepracujú ani sa nevedelávajú. V priemere krajín Európskej únie je to 39,6 %.

Ďalšia skupina, na ktorú sa má celoživotné vzdelávanie prednostne zameriavať, sú ľudia, ktorých vedomosti a zručnosti už dnes nie sú postačujúce, a preto môžu mať problém nájsť si prácu. Príkladom sú digitálne zručnosti. Podľa dostupných [údajov](#) 54 percent obyvateľov a obyvateľiek Slovenska má aspoň základné digitálne zručnosti, čo je mierne pod priemerom krajín Európskej únie (56 %). Avšak európsky [cieľ](#) do roku 2025 je 70 percent.

Stratégia, ktorá bola schválená už minulý rok, obsahuje 51 opatrení. Aktuálne prijatý prvý akčný plán konkretizuje a začína riešiť 45 z nich. Viaceré aktivity si pritom vyžadujú značné financie a akčný plán ich odhaduje až vo výške 130 miliónov eur. Všetky zdroje však majú pochádzať z eurofondov na roky 2021 až 2027; zo štátneho rozpočtu sa na podporu celoživotného vzdelávania nevyčlenilo nič. To môže byť problém.

Financie z eurofondov môžu byť neisté, keďže bude treba napísať a schváliť príslušné projekty. Ak nebudú mať dostatočnú kvalitu alebo nezískajú dostatočnú podporu, nemusia sa realizovať. Okrem toho doterajšie skúsenosti hovoria, že systémové opatrenia nie je dobré financovať z eurofondov. Po minúti európskych peňazí má totiž štát obyčajne problém pokračovať v ich financovaní. Mnohé prospešné aktivity alebo projekty sa potom jednoducho zastavia alebo celkom skončia.

Podme však k jednotlivým opatreniam. Prvý okruh sa týka druhošancového vzdelávania, prostredníctvom ktorého si možno dokončiť základné vzdelanie. Kľúčovým opatrením v minuloročnej stratégii bola zmena financovania tohto vzdelávania. Ide o mimoriadne dôležité opatrenie, no akčný plán sa ním nezaobrá.

V súčasnosti školy, ktoré realizujú kurzy druhošancového vzdelávania, dostávajú na ich účastníkov a účastníčky len 10 % zo sumy, akú dostanú na ostatných žiakov a žiačky. To však na zabezpečenie realizácie druhošancového vzdelávania nemusí stačiť. Stratégia preto navrhovala, aby sa peniaze odvíjali od reálnych potrieb mladých ľudí a aby školy

mohli dostať až 100 percent bežného financovania. Takýto typ výdavkov sa však nesmie platiť z eurofondov a z prvého akčného plánu je zrejmé, že štát vo svojom rozpočte peniaze na toto dôležité opatrenie nenašiel.

Akčný plán v tejto oblasti však navrhuje napríklad realizáciu inováčného vzdelávania učiteliek a učiteľov, ktorí budú kurzy druhošancového vzdelávania zabezpečovať. Na tento účel by malo ísť v roku 2023 jeden milión eur a v roku 2024 dva milióny eur. Hoci je príprava vyučujúcich dôležitá, akčný plán neuvádza, aký počet učiteliek a učiteľov vzdelávanie absolvuje a či to bude postačujúce.

Značnú časť pozornosti a financií (dokopy 27 miliónov eur) akčný plán venuje budovaniu centier excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy. Malo by ísť o stredné odborné školy, ktoré budú mať výborné materiálne, technické a personálne vybavenie a budú ponúkať programy vzdelávania pre dospelých, rekvalifikačné kurzy či školenia pre ľudí s nízkym prospechom, dlhodobo nezamestnaných alebo pre pedagogických zamestnancov a zamestnankyne. Do roku 2024 by malo vzniknúť minimálne 6 takýchto centier, celkovo by ich do roku 2030 malo byť približne 20.

Je však otázka, aký prínos budú mať nové centrá excelentnosti. Už dnes totiž existuje sieť centier odborného vzdelávania a prípravy. Podľa stratégie by mali nové centrá na rozdiel od existujúcich poskytovať aj kvalifikačné vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov a zamestnankyne, ako aj nadpodnikové vzdelávanie pre malé a stredné podniky (najmä v oblastiach, kde nepôsobi veľký zamestnávateľ). Akčný plán však neobsahuje dostatok detailov, a tak nie je jasné, či je taká vysoká finančná alokácia oprávnená.

Ďalší okruh aktivít sa týka mapovania a rozvoja základných zručností (najmä čitateľskej a matematickej gramotnosti a znalosti slovenského jazyka). Cieľovou skupinou sú dospelí ľudia s nízkou kvalifikáciou. Predovšetkým by malo prebehnúť mapovanie zručností v tejto skupine a súčasne by sa mala odpilotovať finančná schéma pre mimovládne organizácie, ktoré by v oblasti základných zručností poskytovali vzdelávanie. Predpokladá sa zapojenie minimálne piatich organizácií, na čo by malo ísť 14 miliónov eur.

Okrem toho by sa do slovenskej legislatívy mali zaviesť krátke študijné programy, ktoré by poskytovali vysoké školy. Takéto programy fungujú vo viacerých krajinách. Mali by byť kratšie ako bakalárske štúdium a užšie prepojené s potrebami trhu práce. Na podporu zavedenia týchto programov by mali ísť dva milióny eur. Nie je však jasné, koľko takýchto programov by malo vzniknúť.

Treba však upozorniť na to, že etablovanie a akceptácia takýchto programov bude beh na dlhé trate. Zatiaľ sa nám nepodarilo zabezpečiť ani to, aby zamestnávateľia vo väčšej miere prijímali absolventov a absolventky s bakalárskym vzdelaním. Preto je otáznosť, do akej miery by sa dokázali uplatniť študenti a študentky krátkych študijných programov, ktoré na Slovensku nemajú žiadnu tradíciu.

Akčný plán sa zameriava aj na opatrenia, ktoré sa týkajú zavedenia pilotnej schémy individuálnych vzdelávacích účtov. Tieto účty by mali slúžiť na to, aby znížili finančnú bariéru pre účasť na vzdelávaní. Systém bude napokon fungovať na základe pravidelných výziev, v ktorých sa definuje obsah vzdelávania, cieľové skupiny či finančná alokácia.

Akčný plán predpokladá, že sa vytvorí elektronická platforma a mobilná aplikácia na fungovanie účtov. V tomto prípade však treba dbať na to, aby tieto komunikačné nástroje nevytláčili veľkú časť obyvateľstva, ktorá by mala zo zvyšovania kvalifikácie benefitovať najviac. Mnohí ľudia môžu mať problém s prístupom k technike alebo s digitálnymi zručnosťami.

Vzniknúť by mal aj katalóg, ktorý bude obsahovať minimálne 250 certifikovaných vzdelávacích inštitúcií, a ďalší katalóg, v ktorom bude minimálne 250 schválených vzdelávacích programov. Do konca roka 2024 by sa táto schéma mala realizovať aj vyhodnotiť. Celkový rozpočet je 11 miliónov eur, ale nikde nie je uvedené, koľko účastníkov a účastníčok by sa do tejto testovacej fázy malo zapojiť.

Akčný plán obsahuje aj množstvo ďalších opatrení, tie sú však zväčša zamerané na úpravu legislatívneho prostredia a prípravu infraštruktúry v oblasti celoživotného vzdelávania alebo spadajú pod ministerstvo práce. Celkovo možno zhrnúť, že akčný plán obsahuje niekoľko aktivít, ktoré by mohli pomôcť naštartovať zmeny v celoživotnom vzdelávaní (najmä individuálne vzdelávacie účty či finančná schéma pre mimovládne organizácie, ktoré budú poskytovať vzdelávanie v oblasti základných zručností). Ide však len o pilotovanie týchto opatrení, čiže zásadné zmeny zatiaľ očakávať nemožno.

Okrem toho v niektorých kľúčových oblastiach sa žiadne významnejšie zmeny nechystajú. Ide napríklad o financovanie druhošancového vzdelávania či uznávanie výsledkov, ktoré ľudia získali v rámci rozličných kurzov či školení alebo priamo v praxi (to znamená, že ľudia by za svoje predchádzajúce neformálne vzdelávanie alebo prax získali určitú kvalifikáciu).

A napokon, špecifickým problémom je financovanie akčného plánu. Riziko toho, že financovanie všetkých naplánovaných aktivít je výlučne z eurofondov, sme už spomínali. Navyše niektoré výdavky pôsobia prehnane až absurdne. Napríklad príprava národnej stratégie digitálnych zručností by mala stáť až 7 miliónov eur. Pozor bude treba dávať aj na výdavky spojené s národnou sústavou kvalifikácií (7 miliónov eur) či s aktivitami Aliancie sektorových rád (20 miliónov eur).

Stojí za pozornosť

- V Denníku N vyšiel článok o **prelomovom rozsudku okresného súdu, podľa ktorého boli rómske deti v základnej škole v Hermanovciach nezákonne zaradované do špeciálnych tried**. Rozhodol o tom Okresný súd Prešov, no verdikt ešte nie je právoplatný. Ide o výsledok antidiskriminačnej žaloby v mene troch bývalých žiakov tejto základnej školy. Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva na Átrievej ulici určilo deťom diagnózu ľahkého mentálneho postihnutia, a preto ich odporučilo zaradiť do špeciálnych tried, ktoré sú určené výlučne pre deti s ľahkým mentálnym postihnutím. Opätovná diagnostika, ktorú vykonali nezávislé odborníčky a odborníčky ešte pred podaním žaloby, však mentálne postihnutie nepotvrdila. Deti sa teda mali vzdelávať v bežných triedach. Žalovanou bola aj základná škola a aj v jej prípade súd konštatoval nezákonnú diskrimináciu z dôvodu etnickej príslušnosti. Dôvodom bolo, že škola zaradila deti do špeciálnych tried, ktoré navštevovali len rómske deti. Vyučovanie navyše prebiehalo v osobitných priestoroch mimo hlavnej budovy. Škola zároveň dlhodobo akceptovala zaradovanie vysokého podielu rómskych detí do špeciálnych tried a neurobila žiadne kroky, aby tento stav preskúmala a napravila. Jedným z takýchto krokov mohlo byť preverenie testovania detí iným subjektom. Škole aj súkromnému centru súd nariadil, aby sa diskriminovaným deťom ospravedlnili, a každému z detí priznal odškodnenie po päťtisíc eur. Na spomenutej základnej škole bolo v roku 2016 celkovo 214 žiačok a žiakov, z nich až 133 malo pripísanú diagnózu mentálneho postihnutia, teda 62 %. To výrazne prevyšuje celoslovenský priemer (v roku 2018/2019 to bolo 5,7 %). Takmer všetky deti – až 97 % – s diagnózou mentálne postihnutia boli práve Rómska a Rómčina. Z celkového počtu

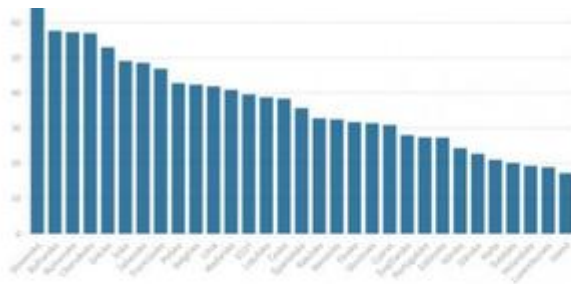
poslaním svojich rodičov a komorník zvládajú prácu rómskych detí (144), ktoré sa vzdelávali v danej základnej škole, nebolo ľahké mentálne postihnutie pripísané len desiatim percentám.

- Inštitút sociálnej politiky **vydal analytický komentár o zamestnanosti ľudí, ktorí utiekli pred vojnou na Ukrajine**. K 23. aprílu si našlo prácu 13 % odídencov vo veku 18 až 64 rokov, ktorým bolo na Slovensku poskytnuté dočasné útočisko. Údaje o stupni dosiahnutého vzdelania poznáme u 81 % odídencov. Takmer 71 % z nich uviedlo dosiahnuté stredoškolské vzdelanie. Základné a nižšie vzdelanie uviedlo viac ako 7 % a vysokoškolské 22 %. Stupňu dosiahnutého vzdelania odídencov však nezodpovedá ich uplatnenie na pracovnom trhu – zatiaľ pracujú prevažne v nízkokvalifikovaných povolaniach. Takmer 40 % pracovných pozícií obsadených odidencami s identifikovaným vzdelaním spadá do skupiny pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, čiže ide o pozície, ktoré si vyžadujú len základné vzdelanie. Ďalších 56 % pozícií obsadených odidencami si vyžaduje len stredoškolské vzdelanie. Vysokoškolské vzdelanie si vyžadujú menej ako 4 % pozícií, v ktorých aktuálne ľudia z Ukrajiny pôsobia. V top desiatke najobsadzovanejších pozícií dominujú povolania, ktoré si nevyžadujú jazykové znalosti: montážny pracovník alebo pracovníčka v strojárskvej výrobe (11 % obsadených pozícií), upratovač alebo upratovačka (8,2 %) či pomocník alebo pomocníčka v kuchyni (6,6 %). Zamestnanosť je tiež rôzna v rozličných vekových skupinách. Zatiaľ čo zo žien vo veku 50 rokov podľa týchto údajov pracovalo až 20 %, zamestnanosť žien v reprodukčnom veku, v ktorom sa zvyknú starať o malé deti, bola výrazne nižšia. Napríklad vo veku 26 rokov pracovalo necelých 11 % žien. Toto môže poukazovať aj na problémy, ktoré súvisia s nedostatočným prístupom k formálnej starostlivosti o deti (materské školy a podobne).
- Česká školská inšpekcia **publikovala sekundárnu analýzu výsledkov z medzinárodného testovania v oblasti matematiky a prírodných vied na základných školách** (testovanie TIMSS). Analýza sa zamerala na niektoré z faktorov, ktoré môžu ovplyvňovať výsledky žiakov a žiačok v testovaní. Sledovala, ako výsledky detí súvisia s ich well-beingom, s klímou v triede aj v rámci učiteľského zboru, s využívaním informačno-komunikačnej techniky vo výučbe a s metódami výučby všeobecne. Ďalej sa porovnávali dosahované výsledky z hľadiska toho, či deti pred nástupom do základnej školy absolvovali predškolské vzdelávanie. Horšie výsledky podľa analýzy dosahujú žiačky a žiaci, ktorí pravidelne pociťujú hlad či nedostatok spánku, deti zažívajúce šikanu, ako aj deti, ktoré v škole často chýbajú. Lepšie výsledky, naopak, dosahovali deti v školách s dobrou klímou učiteľského zboru, v ktorých riaditeľky a riaditelia uvádzali, že vyučujúci rozumejú školskému vzdelávaciemu programu a úspešne ho aj realizujú. Vzťah medzi využívaním informačno-komunikačnej techniky (IKT) a výsledkami v testovaní TIMSS nebol jednoznačný. V prípade detí s nižším sociálno-ekonomickým statusom mohlo nadpriemerné využívanie IKT paradoxne viesť k horším výsledkom, pre deti s vyšším sociálno-ekonomickým statusom to však neplatilo. Analýza ďalej naznačila, že využívanie počítačov na hodinách matematiky môže pomáhať k lepším výsledkom chlapcov, ale nie dievčat. Všeobecne sa však ukázalo, že lepšie výsledky dosahujú deti, ktoré učí kvalifikovaná učiteľka či učiteľ a ktoré vnímajú, že vyučovanie je zrozumiteľné a pozornosť sa venuje ich individuálnym potrebám. Potvrdilo sa aj to, že lepšie výsledky dosiahli deti, ktoré absolvovali viac ako rok predškolského vzdelávania.

Graf týždňa

Podiel ľudí vo veku 20 – 34 rokov s maximálne základným vzdelaním, ktorí nepracujú ani sa nevzdelávajú (2021)

Zdroj: Eurostat

Máte pripomienku alebo ste našli chybu? Prosíme, napíšte na pripomienky@dennikn.sk

ZDIELAŤ ODOMKNÚŤ ČÍTAŤ NESKÖR

OBCHOD

Benjamin Carter Hett
**Nacistická hrozba:
Hitler, Churchill,
Roosevelt, Stalin a cesta
k vojne**

17,90 € **16,90 €**

Vložiť do košíka

Knihy a veľa ďalších produktov nájdete v obchode Dennik N [Prejsť do obchodu](#)

Chcete lacnejšie predplatné Dennika N?

Aktívujte si newsletter a novinami a zhrnmi

ODBERAŤ

Kliknutím na Odberať súhlasíte s [obdobnými podmienkami](#)